

УДК 81'373:81'42

DOI <https://doi.org/10.32782/folium/2025.7.27>

КОРПУСНИЙ ПІДХІД ДО АНАЛІЗУ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ ГІДНІСТЬ В УКРАЇНСЬКОМУ ТА АНГЛІЙСЬКОМУ МЕДІАДИСКУРСІ

Любов Раделицька

студентка магістратури кафедри прикладної лінгвістики,

Національний університет «Львівська політехніка»

ORCID ID 0009-0003-4194-0808

liubov.radelytska.mflpl.2024@lpnu.ua

Маріанна Ділай

кандидат філологічних наук, доцент,

Національний університет «Львівська політехніка»

ORCID ID 0000-0001-5182-9220

marianna.p.dilai@lpnu.ua

Ключові слова: *концепт, медіадискурс, когнітивна лінгвістика, міжмовне порівняння, корпусний аналіз.*

У статті здійснено комплексний аналіз вербалізації концепту ГІДНІСТЬ в українському та англійському медіадискурсі. Актуальність дослідження зумовлена потребою вивчення культурно-емоційного та поняттєвого наповнення концептів, які відображають соціальні цінності, моральні орієнтири та є ключовими у сучасному медіа дискурсі. Основна мета роботи полягає у порівнянні способів вербалізації концепту ГІДНІСТЬ у англійській та українській мовах на основі інтегрованого словникового та корпусного аналізу, що дозволяє одночасно виявити як лексичну репрезентацію поняття, так і його реальні вживання у медійному середовищі, зокрема у новинних текстах. Методологія дослідження передбачає детальний аналіз визначень концепту у сучасних тлумачних словниках української та англійської мов, виокремлення ключових семантичних компонентів, побудову синонімічних рядів і оцінку частотності їхнього використання у корпусах. Проведено контекстуальний аналіз репрезентації концептів ГІДНІСТЬ/DIGNITY у корпусі української мови ГРАК та англійськомовному корпусі News on the Web. Це дозволило виявити колокації та типові комунікативні функції концепту в різних жанрах медіатекстів. Такий підхід дозволив простежити як когнітивні, так і культурно-емоційні аспекти вербалізації ГІДНОСТІ у двох мовах.

Результати показали, що концепт ГІДНІСТЬ в українській та англійській мовах має спільну базову семантичну структуру, але відрізняється за стилістичними, емоційними та соціокультурними відтінками. Зокрема, англійські тексти демонструють тенденцію до більш формального і нормативного використання поняття, тоді як українські медіатексти відображають ширший спектр емоційних оцінок та індивідуальних і соціальних конотацій.

Висновки дослідження підкреслюють важливість міжмовного порівняльного підходу для глибшого розуміння концептів як культурно-когнітивних структур та відкривають перспективи подальших досліджень у сфері когнітивної лінгвістики, лінгвокультурології та медіакомунікації, зокрема у контексті аналізу емоційних і соціально значущих концептів у сучасному медіадискурсі.

CORPUS-BASED APPROACH TO THE ANALYSIS OF THE VERBALIZATION OF THE CONCEPT OF DIGNITY IN UKRAINIAN AND ENGLISH MEDIA DISCOURSE

Liubov Radelytska

*Master's degree Student,
Lviv Polytechnic National University*

Marianna Dilai

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Lviv Polytechnic National University*

Key words: *concept, media discourse, cognitive linguistics, cross-linguistic comparison, corpus analysis.*

This article presents a comprehensive analysis of how the concept of DIGNITY is verbalized in Ukrainian and English media discourse. The relevance of this study lies in the need to examine the cultural, emotional, and cognitive dimensions of these concepts, as they embody social values, guide moral standards, and play a crucial role in contemporary media discourse. The main objective is to compare the ways in which dignity is expressed in English and Ukrainian, utilizing integrated dictionary and corpus analyses. This approach enables the identification of both the lexical representation of the concept and its actual usage in media environments, particularly in news texts.

The methodology includes a detailed analysis of concept definitions in modern Ukrainian and English dictionaries, identification of key semantic components, construction of synonymic series, and evaluation of their frequency of use in corpora. Contextual analysis of the concepts DIGNITY/ГІДНІСТЬ was conducted using the Ukrainian corpus GRAC and the English corpus News on the Web. This enabled the identification of collocations and typical communicative functions of the concept across different media genres.

The results showed that the concept of DIGNITY in Ukrainian and English shares a common basic semantic structure but differs in stylistic, emotional, and sociocultural nuances. In particular, English texts tend to use the term in a more formal and normative way, whereas Ukrainian media texts reflect a broader spectrum of emotional evaluations and individual and social connotations.

The study's conclusions emphasize the importance of a cross-linguistic comparative approach for a deeper understanding of concepts as cultural-cognitive structures and open up prospects for further research in cognitive linguistics, linguoculturology, and media communication, particularly in the analysis of emotionally and socially significant concepts in contemporary media discourse.

Вступ. Сучасний медіапростір є одним із найпотужніших середовищ формування суспільної свідомості, у якому відбувається актуалізація ключових ціннісних концептів. Як зазначає Мері Талбот, «значення медіа в сучасному світі є безсумнівним. Для окремих верств суспільства медіа значною мірою замінили старі інституції (такі як церква чи профспілки) як основне джерело розуміння світу» (Talbot, 2007: 3). Медіадискурс, зокрема новини, розглядається як «особлива форма соціальної, інституційної практики»

(van Dijk, 1988: 176), що володіє високим рівнем персуазивності, здатна впливати на формування поведінки, світогляду та ціннісних орієнтирів суспільства (Пянковська, 2022: 185).

Важливу роль у дослідженні вербалізації концептів відіграють корпусні технології, оскільки вони уможливають поєднання якісних і кількісних методів, що забезпечує об'єктивність та широту охоплення контекстів реалізації концепту (Romanushyn, 2020: 473). Як підкреслює Пол Бейкер, корпуси дозволяють аналізувати

значну кількість прикладів дискурсу, виявляючи типові структури та смисли поряд із локальними значеннями (Baker, 2006: 233). Великий обсяг лінгвального матеріалу “дає змогу уникнути суб’єктивності дослідника” (Левченко, 2017: 237), що підвищує об’єктивність і достовірність дослідження.

У сучасних лінгвістичних студіях дослідження концепту як ключового елемента когнітивної лінгвістики є одним із провідних напрямків. У науковому вимірі їх розглядають як ментальні структури, що пов’язані з категоризацією та концептуальними схемами (Geeraerts & Cuyskens, 2012), «ключовими словами», котрі репрезентують культурно значущі поняття (Wierzbicka, 1997), структурованими знаннями про типові ситуації (Filmore, 1982), а також як словесно виражені змістові одиниці свідомості, у яких поєднуються поняттєве та лінгвокультурне начала (Приходько, 2008; Серебрянська, 2019).

Дослідження вербалізації концепту ГІДНІСТЬ в українському медіадискурсі набуває особливої актуальності в умовах збройної агресії проти України, коли тема національної ідентичності та моральних цінностей виходить на перший план у громадському сприйнятті. Особливої ваги ця проблематика набула після Революції Гідності (2013–2014 рр.), яка утвердила поняття гідності як центральну суспільну цінність. Порівняльний аналіз вербалізації концепту ГІДНІСТЬ в українському та англomовному медіапросторі дає змогу виявити культурні відмінності у його репрезентації, зокрема з огляду на різні соціально-політичні умови, в яких перебувають відповідні спільноти.

Метою розвідки є дослідити вербалізацію концепту ГІДНІСТЬ у сучасному українському та англomовному медіадискурсі з використанням корпусного підходу, а також визначити особливості його лексико-семантичної реалізації в різних культурних контекстах. Для цього необхідне розв’язання таких завдань: провести лексико-семантичний аналіз словникових дефініцій концепту ГІДНІСТЬ/DIGNITY; дослідити відносну частоту вживання лексем, що реалізують концепт ГІДНІСТЬ/DIGNITY; проаналізувати репрезентативні контексти з корпусів, що ілюструють мовні особливості вербалізації концепту в українських та англійських медіа текстах; провести порівняльний аналіз результатів для двох мов.

Матеріал і методи дослідження. Матеріалом дослідження стали тексти сучасного медіадискурсу українською та англійською мовами, які містяться у Генеральному регіональному анотованому корпусі української мови (підкорпус *Media*), що охоплює період 2014–2024 років

(М. Шведова, Р. фон Вальденфельс, С. Яригін, А. Рисін, В. Старко, Т. Ніколасенко, А. Лукашевський та ін., 2017–2025), та корпусі News on the Web, який містить англomовні новинні тексти за період 2010–2025 років (Davies, 2013–). Обидва корпуси фокусуються на публіцистичних жанрах, містять великі обсяги актуальних текстів, регулярно оновлюються та надають інструменти для пошуку за ключовими словами, аналізу частотності, колокацій та контекстів. Попри відмінності у структурі та способах анотації, вони є зіставними за часовими рамками та жанровою спрямованістю, а тому підходять для міжмовного порівняльного аналізу. У праці застосовано семантико-лексикографічний аналіз з метою визначити та уточнити семантичний зміст концепту ГІДНІСТЬ/DIGNITY на основі авторитетних тлумачних словників, а також щоб виявити його ключові смислові компоненти. Разом з тим, використано корпусний аналіз для дослідження частотності, колокацій та контекстів уживання.

Результати та обговорення. Тлумачні словники відображають усталену лексикографічну інтерпретацію слова, що сформована на основі національного мовного досвіду та культурних уявлень. Дефініції фіксують основні семантичні компоненти, які складають значення одиниці, і дозволяють окреслити когнітивне ядро концепту. Особливої аналітичної цінності набуває контрастивне дослідження дефініцій у двох мовах – українській та англійській, оскільки це відкриває можливості для глибинного порівняння ціннісних орієнтирів, семантичних акцентів та культурних кодів, пов’язаних із концептом ГІДНІСТЬ.

Українські тлумачні словники подають такі визначення лексеми ГІДНІСТЬ: «1. Сукупність рис, що характеризують позитивні моральні якості. 2. Усвідомлення людиною своєї громадської ваги, громадського обов’язку» (Словник української мови: в 11 томах, 1971: 65; Великий тлумачний словник української мови, 2005: 116; Великий тлумачний словник сучасної української мови, 2005: 236); «1. сукупність високих якостей кого-н., а також усвідомлення, поважання цих якостей у собі; 2. достоїнство» (Великий тлумачний словник сучасної української мови, 2009: 189); «1. сукупність рис, що характеризують позитивні моральні якості, гідність, достоїнство, достоїнство, повага; 2. усвідомлення людиною своєї громадської ваги, громадського обов’язку, самоповага, власне я» (Новий тлумачний словник української мови, 2004: 429). Згідно з цими дефініціями, ядро концепту можна звести до таких ключових смислових елементів: 1) моральна якість (високі риси особистості); 2) самоповага (внутрішнє усвідомлення власної

вартості); 3) громадянська свідомість (соціальна позиція, усвідомлення обов'язку). Таким чином, українська лексикографія репрезентує ГІДНІСТЬ як багатовимірне явище, що поєднує індивідуально-етичні та соціально-моральні аспекти.

Англомовні тлумачні словники подають такі визначення лексеми DIGNITY: “1. *Calm, serious, and controlled behaviour that makes people respect you*” – Спокійна, серйозна й стримана поведінка, що викликає повагу інших, “2. *The importance and value that a person has, that makes other people respect them or makes them respect themselves*” – Значущість і цінність особи, що зумовлює повагу з боку інших або самоповагу (CED); “1. *The ability to behave in a calm controlled way even in a difficult situation*” – Здатність стримано поводитися навіть у складних обставинах, “2. *The fact of being respected or deserving respect*” – Факт наявності поваги чи заслуги на неї, “3. *A calm and serious quality*” – Спокійна та серйозна риса характеру (LDOCEO); “1. *Formal reserve or seriousness of manner, appearance, or language*” – Офіційна стриманість або серйозність манери, зовнішності чи мови, “2. *The quality or state of being worthy, honored, or esteemed*” – Якість або стан бути гідним пошани, честі чи поваги, “3. а) *High rank, office, or position*” – Високий ранг, посада або становище, “б) *A legal title of nobility or honor*” – Юридичний титул шляхетності чи честі (MWD); “1. *If someone behaves or moves with dignity, they are calm, controlled, and admirable*” – Гідна поведінка асоціюється зі спокоєм, стриманістю та повагою, “2. *If you talk about the dignity of people or their lives, you mean they are valuable and worthy of respect*” – Гідність трактується як цінність людини та її право на повагу, “3) *Your dignity is the sense that you have of your own importance and value*” – Особиста гідність як усвідомлення власної цінності (COD).

Згідно з цими визначеннями, ядро концепту DIGNITY складають: 1) внутрішня цінність та самоповага (*self-respect, a sense of one's own importance*); 2) соціальна повага та визнання (*being worthy of respect/honour*); 3) стриманість, спокій, серйозність поведінки (*calm and controlled behaviour*); 4) інституційний статус/звання (*rank, title of honor*) – визначено у Merriam-Webster Dictionary. Центральним ядром концепту DIGNITY в англійській мові є поєднання моральної вартості особи та її здатності поводитися з гідністю в різних життєвих ситуаціях. Англомовна лексикографія репрезентує DIGNITY як багатовимірний концепт, що поєднує моральну вартість, поведінкові якості та соціальний/інституційний статус.

Порівняльний аналіз показує, що концепти ГІДНІСТЬ і DIGNITY означають внутрішню

цінність особистості, самоповагу та соціальне визнання. Водночас український концепт підкреслює громадянську свідомість і соціальну відповідальність, тоді як англомовний – поведінкову стриманість, здатність зберігати гідність у складних ситуаціях та, у деяких словниках, інституційний статус. Таким чином, ядро концепту в обох мовах збігається у морально-етичному вимірі, тоді як культурні відмінності проявляються в акцентах на соціальній ролі особистості та поведінкових характеристиках.

Для оцінки актуалізації концепту ГІДНІСТЬ у сучасному медіадискурсі було проведено корпусний аналіз. У корпусі NOW, що містить 22,6 млрд слововживань, лема DIGNITY зафіксована 287 611 разів, що становить 12,72 випадків на мільйон слів. У підкорпусі Media (539,6 млн слововживань) лема ГІДНІСТЬ зафіксована 25 421 раз, що відповідає 47,09 випадків на мільйон слів. Таким чином, відносна частота вживання лексеми ГІДНІСТЬ в україномовному медіапросторі значно вища, ніж в англомовному сегменті, що свідчить про її особливу актуальність.

Лексема ГІДНІСТЬ у синонімічному словнику трактується як багатовимірне явище: «у значенні «лицарська» – *честь, достойність, достоїнство, повага*; у значенні «людська» – *самоповага, власне Я*» (Практичний словник синонімів української мови, 2014: 72). Таке тлумачення підкреслює як зовнішньо-оцінковий, так і внутрішньо-ціннісний вимір концепту. Аналіз відносної частоти використання цих синонімів у підкорпусі Media корпусу ГРАК показав суттєву нерівномірність їхнього вживання: *честь* – 55,9, *повага* – 27,7, *достоїнство* – 0,65, *самоповага* – 0,42, *достойність* – 0,03, *власне Я* – 0,01 випадків на мільйон. Ці дані демонструють, що домінантними у медіадискурсі є поняття моральної та соціальної оцінки особистості (*честь, повага*), тоді як значення, пов'язані з внутрішнім самовідчуттям, трапляються значно рідше.

Вибір синонімів до лексеми DIGNITY здійснено на основі Collins English Thesaurus. З великого числа пропозицій словника відібрано ті, що найбільш чітко відображають ці аспекти та обчислено їх відносну частоту у корпусі. Такий підхід забезпечує зіставність із українськими синонімами і водночас робить корпусний аналіз керованим і системним. Серед компонентів, що репрезентують внутрішню цінність та самоповагу, найчастіше вживається *pride* (33,7 випадків на мільйон), *self-esteem* (2,86 випадків на мільйон), *self-worth* (0,91 випадків на мільйон) і *self-respect* (0,63 випадків на мільйон). Щодо соціальної поваги та статусу, найпоширенішим є *honour*

(18,95 випадків на мільйон), тоді як *respectability* (0,54 випадків на мільйон) і *nobility* (0,58 випадків на мільйон) трапляються значно рідше. Синоніми, що характеризують поведінкову гідність, також мають низьку частотність: *decorum* (0,91 випадків на мільйон), *propriety* (0,68 випадків на мільйон) і *solemnity* (0,30 випадків на мільйон). Ці дані свідчать, що у сучасному англomовному медіадискурсі концепт DIGNITY найчастіше вербалізується через *pride* і *honour*, тоді як інші синоніми використовуються набагато рідше.

Згідно з отриманими результатами, в обох мовах центральними залишаються моральна цінність та соціальна оцінка особистості: українські синоніми честь і повага, англійські – *pride* і *honour*. Водночас внутрішньо-ціннісні значення, що стосуються самоповаги та усвідомлення власної цінності, у медіадискурсі трапляються значно рідше як українською (*самоповага*, *власне Я*), так і англійською (*self-respect*, *self-worth*, *self-esteem*). Поведінкові або стилістичні прояви ГІДНОСТІ (*decorum*, *propriety*, *solemnity*) в англійському медіадискурсі є другорядними, що може свідчити про культурні відмінності у способах вербалізації та соціального сприйняття цього концепту. Загалом, аналіз демонструє, що в обох мовах домінує зовнішньо-оцінковий і соціальний вимір ГІДНОСТІ, тоді як внутрішній, особистісний компонент присутній, але менш помітний у медіапрактиках.

Корпусний аналіз демонструє, що англійська та українська вербалізація концепту ГІДНІСТЬ/DIGNITY має спільне ядро, але відрізняється у змістових акцентах. Хмари слів для українського та англomовного корпусів (рис. 1) наочно відображають ці відмінності: в обох мовах спільними є іменникові колокації, які підкреслюють соціально-моральну цінність особи (*людська гідність*, *human dignity*; *гідність людини*, *dignity and respect*), а також дієслівні сполуки, що фіксують дії щодо її збереження чи порушення (*захистити гідність*, *protect dignity*; *принижувати гідність*, *violate dignity*).

Англomовний корпус демонструє перевагу універсально-етичних та правових контекстів, у яких DIGNITY постає як невід’ємна, фундаментальна характеристика людини (*inherent dignity*, *moral dignity*, *equal dignity*), тісно пов’язана з поняттями *rights*, *freedom*, *respect*. Українські дані, натомість, відображають поєднання морально-ціннісного та політико-історичного виміру, що особливо виразно проявляється у сталих словосполучках революція гідності, день гідності, які мають високу частотність і вкорінені у сучасному національному дискурсі.

Таким чином, якщо англійська вербалізація DIGNITY підкреслює універсальність та морально-етичний статус особи, то українська ГІДНІСТЬ зберігає ці риси, але водночас актуалізує їх у площині колективної ідентичності та політичних подій, що формують культурну пам’ять суспільства.

Аналіз конкретних контекстів демонструє, що концепт ГІДНІСТЬ у сучасному українському медіадискурсі проявляється у кількох взаємопов’язаних площинах.

Історико-політичний контекст підкреслює його роль як символу національної пам’яті та громадянської свідомості: «*Революція гідності – це не просто ще один період в нашій національній пам’яті. Це більше, ніж навіть свята і вічна пам’ять*».

Морально-ціннісний контекст фіксує внутрішню стійкість і самоповагу особистості, особливо в умовах випробувань: «*Бо для творчих людей, інтелігентів поезія була чи не єдиним способом не збожеволіти у цьому ворожому тюремному світі, в умовах постійного знущання, приниження людської гідності й виснажливої праці*».

Соціально-ціннісний контекст акцентує на підтримці європейських цінностей, таких як свобода, повага та гідність інших: «*Вони виходили не за зарплатою, не за пільгами, не за низькими тарифами, вони підтримували європейські цінності – такі як свобода, гідність, повага один до одного!*»

Рис. 1. Найчастотніші колокації концепту ГІДНІСТЬ/DIGNITY

Нарешті, патріотично-історичний контекст демонструє зв'язок гідності з обов'язком і честю захищати рідну землю: *«У всі часи захищати рідну землю було справою честі та гідності мужніх людей, дійсних патріотів своєї країни, святим обов'язком кожного громадянина».*

Особливого значення концепт ГІДНІСТЬ набув під час Революції Гідності, яка стала переломним моментом у сучасній історії України. У медіадискурсі цього періоду ГІДНІСТЬ почала сприйматися не лише як абстрактна моральна категорія, а як символ національної єдності, громадянської активності та політичної суб'єктності. Завдяки суспільним трансформаціям, що були зумовлені Революцією, поняття ГІДНІСТЬ стало ключовим маркером для осмислення ролі громадянина у захисті свободи та прав людини.

Кількісно це підтверджується аналізом медіаконтенту: фраза «Революція Гідності» в українських медіатекстах зустрічається з частотою приблизно 24,8 випадки на мільйон слововживань, що свідчить про її значну медійну вагу у суспільному дискурсі.

Війна та зовнішня агресія ще більше підкреслюють актуальність цього концепту: ГІДНІСТЬ у медіадискурсі постає як практична настанова до дії – чинити опір, відстоювати незалежність і зберігати самоповагу навіть у надзвичайно складних умовах. Таким чином, вербалізація концепту ГІДНІСТЬ у українському медіапросторі відображає ключові цінності суспільства та демонструє, як історичні події та соціально-політичні зміни формують нові шари його семантичного змісту.

На відміну від концепту ГІДНІСТЬ в українському медіадискурсі, який часто пов'язаний із національною пам'яттю, громадянською свідомістю та моральними цінностями, англomовний концепт DIGNITY проявляється в більш широкому спектрі соціально-правових, поведінкових та культурно-етичних контекстів, підкреслюючи права людини, автономію, моральну самоповагу та універсальні етичні цінності.

Соціально-правовий контекст підкреслює значущість гідності як права людини та критерію справедливого суспільства: *“Prisons are the mirror of a nation's governance,” says Santosh Upadhyay, Convener of the Prisoners' Rights Movement, who has spent years advocating for the dignity and constitutional rights of those behind bars.* – *«Тюрми – це дзеркало управління нацією», – каже Сантош Упадхай, координатор Руху за права ув'язнених, який багато років виступає за гідність і конституційні права тих, хто за ґратами».*

Поведінковий контекст відображає гідність як право на рішення та самоповагу у повсякденному

житті: *“Through the concept of ‘The Dignity of Risk,’ the film explores how people with disabilities are often infantilised and marginalised, and how taking risks, financial, emotional, or physical, is a basic human right.”* – *«Через концепт “Гідність ризику” фільм досліджує, як люди з інвалідністю часто піддаються інфантилізації та маргіналізації, і як прийняття ризиків – фінансових, емоційних чи фізичних – є базовим правом людини».*

Політико-історичний контекст демонструє гідність як символ національної свободи та боротьби за справедливість: *“Do not let chains silence you or borders restrain you. Be bridges toward the liberation of the land and its people, until the sun of dignity and freedom rises over our stolen homeland.”* – *«Не дозволяйте ланцюгам змусити вас мовчати і кордонам стримувати вас. Будьте мостами до визволення землі та її народу, поки сонце гідності та свободи не зійде над нашою вкраденою батьківщиною».*

Морально-ціннісний контекст фіксує гідність як внутрішнє відчуття самоповаги, справедливості та етичної цінності: *“His life's work – rooted in justice, self-respect, and the tribal people's right to live with dignity – remains a guiding light for future generations.”* – *«Його життєве діло – засноване на справедливості, самоповазі та праві племені жити з гідністю – залишається провідною зорею для майбутніх поколінь».*

Культурно-етичний контекст підкреслює гідність як універсальну людську цінність, що формується у суспільстві та культурі: *“It gave people a lot of dignity.”* – *«Це надало людям велику гідність».*

Ці результати свідчать про багатовимірний характер концепту ГІДНІСТЬ/DIGNITY та про те, що його актуалізація в медіадискурсі відображає не лише індивідуально-етичні цінності, а й соціокультурні та політичні орієнтири відповідних спільнот.

Висновки. Отже, зіставлення українського та англomовного медіадискурсу засвідчує, що попри спільне ціннісне ядро, концепт ГІДНІСТЬ/DIGNITY набуває різних акцентів залежно від культурно-історичного контексту. В українському випадку ГІДНІСТЬ постає передусім як колективна категорія, пов'язана з національною пам'яттю, громадянською свідомістю та боротьбою за свободу. У англomовному дискурсі натомість акцент зміщується на права людини, автономію особистості та соціальну справедливість, що відбиває більш індивідуалістичний і правовий підхід до цього поняття. Таке зіставлення демонструє, що ГІДНІСТЬ у сучасному публічному просторі є універсальною цінністю, однак її конкретні інтерпретації залежать від суспільних викликів та історичних умов.

Перспективи подальших досліджень. Проведене дослідження формує підґрунтя для подальших теоретичних узагальнень щодо специфіки функціонування концепту ГІДНІСТЬ/DIGNITY у різних типах дискурсу та відкриває можливість для поглибленого аналізу його семантичних відтінків. Подальші наукові пошуки можуть бути пов'язані як із діахронічним вивченням трансформацій цього концепту, так і з міжкультурними зіставленнями в ширшому європейському та глобальному контекстах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови. (2005). Уклад. та голов. ред. В. Т. Бусел. К.; Ірпінь : ВТФ «Перун»
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови. (2009). Ред. П. М. Мовчан, В. Й. Клічак, В. В. Німчук. Київ : Дніпро.
3. Великий тлумачний словник української мови. (2005). Уклад. Т. В. Ковальова. Харків : Фоліо.
4. Левченко, О. (2017). Корпуснобазований підхід до моделювання концептів (на прикладі концепту Тіло). *Studia slawistyczne: Etnolingwistyka i komunikacja meidzykulturowa*, 237–262. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.31278.54088>
5. Новий тлумачний словник української мови. (2004). Уклад. В. В. Яременко, О. Сліпущко. Київ : Аконіт.
6. Пасик, Л.А. (2016). Об'єктивація та дискурсивна профілізація концепту PARTNERWANL/ВИБІР ПАРТНЕРА (на матеріалі німецької мови). Дис. ... канд. філол. наук. Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки. Луцьк. URL: http://phd.znu.edu.ua/page/dis/02_2016/Pasyk_dis.pdf
7. Приходько, А.М. (2008). Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. Запоріжжя : Прем'єр. С. 324–331.
8. Пянковська, І.В. (2022). Концепція та методологія медіадискурсу = Concept and methodology of media discourse. Закарпатські філологічні студії, 26(1), 182–187. <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.26.1.35>
9. Серебрянська, І.М. (2019). Концепт ОСВІТА в дискурсивних вимірах. Автореф. дис. ... канд. філол. наук. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ. URL: https://scc.knu.ua/upload/iblock/aff/dis_Serebrianska_I_M.pdf
10. Словник української мови: в 11 т. (1971). (Т. 2: Г-Ж). Голов. ред. І. К. Білодід. Київ : Наукова думка.
11. Шведова, М., фон Вальденфельс, Р., Яригін, С., Рисін, А., Старко, В., Ніколаєнко, Т., Лукашевський, А. та ін. (2017–2025). Генеральний регіонально анотований корпус української мови (ГРАК). Київ, Львів, Єна. URL: <https://uacorpora.org/>
12. Baker, P. (2006). *Using corpora in discourse analysis*. London: Continuum.
13. CED – *Cambridge English Dictionary*. URL: <https://dictionary.cambridge.org>
14. COD – *Collins Online Dictionary*. URL: <https://www.collinsdictionary.com/>
15. Davies, M. (2013–). *News on the Web Corpus (NOW)*. Retrieved from <https://www.english-corpora.org/now/>
16. Filmore, C.J. (1982). Frame semantics. In *Linguistics in the Morning Calm* (P. 111–138). Seoul: Hanshin Publishing Co.
17. Geeraerts, D., & Cuycens, H. (2012). Introducing cognitive linguistics. In *The Oxford Handbook of Cognitive Linguistics*. Oxford: Oxford University Press.
18. LDOCEO – *Longman Dictionary of Contemporary English Online*. URL: <https://www.ldoceon-line.com/>
19. MWD – *Merriam-Webster Dictionary*. URL: <https://www.merriam-webster.com/>
20. Romanyshyn, N. (2020). Application of corpus technologies in conceptual studies (based on the concept Ukraine actualization in English and Ukrainian political media discourse). *CEUR Workshop Proceedings*, 2604, 472–488.
21. Talbot, M. (2007). *Media discourse: Representation and interaction*. Edinburgh University Press.
22. Van Dijk, T. A. (1988). *News as discourse*. Hillsdale: Lawrence Erlbaum Associates. 176 p.
23. Wierzbicka, A. (1997). *Understanding cultures through their key words: English, Russian, Polish, German, and Japanese*. New York: Oxford University Press. 232 p.

Отримано: 18.08.2025

Прийнято: 23.09.2025

Опубліковано: 30.10.2025

